

Státní rostlinolékařská správa

**Úloha SRS při
zpracování analýz rizik
škodlivých organismů
rostlin**

**VÝZNAM PRA PŘI PROSAZOVÁNÍ
NÁRODNÍCH CÍLŮ ČR V EU**

Michal Hnízdl

SRS A PRA

- **SRS - úřad odpovědný za výkon rostlinolékařské péče v ČR („responsible body“) v kontextu systému RL péče v EU**
- **Zákon 326/2004 Sb. v platném znění - vymezení úlohy SRS v procesu PRA**

SRS A PRA

- **Zákon (§ 10 odst. 2 a 3) vymezuje:**
 - **kompetence SRS za přípravu PRA pro**
 - škodlivé organismy zákonem taxativně regulované (karanténní a invazní)
 - škodlivé organismy zjištěné v ČR poprvé
 - **zdroje SRS při tvorbě PRA**
 - **metodu provedení PRA**

SRS A PRA

- **Zdroje SRS při přípravě PRA:**
 - **hodnocení rozsahu, skladby a původu dovážených a provážených zásilek**
 - **hodnocení rozsahu a výsledků monitoringu a průzkumu výskytu škodlivých organismů**
 - **dostupných vědeckých poznatků o příslušných škodlivých organismech**

SRS A PRA

- **Zdroje SRS při přípravě PRA:**
 - **zhodnocení potenciálního hospodářského významu příslušných škodlivých organismů pro ČR s ohledem na skladbu a rozsah pěstovaných rostlin**
 - **zhodnocení dostupných způsobů ochrany proti šíření příslušných škodlivých organismů.**

SRS A PRA

- **Metoda provedení PRA – odkaz na Mezinárodní konvenci ochrany rostlin (IPPC):**
 - **Mezinárodní standard pro fyto-sanitární opatření č. 11 (duben 2004) :**
 - **zásady pro přípravu PRA – doporučení pro smluvní strany konvence**

PRA a národní zájmy ČR

- **Stoupá význam PRA pro odůvodnění fytoosanitárních opatření smluvních stran Konvence ve světovém obchodě**
 - Globalizace obchodu
 - Snadné a rychlejší šíření ŠO rostlin
 - Změny klimatu - adaptace nových ŠO

PRA a národní zájmy ČR

- **Úroveň WTO – Dohoda SPS (Sanitary and Phytosanitary Measures) ukládá vládám zajistit, aby domácí sanitární a fyto-sanitární opatření splňovala tyto tři principy:**
 - Měla by co nejméně narušovat obchod
 - Neměla by představovat skrytou bariéru obchodu
 - Měla by se opírat o vědecké důkazy.
 - **WTO - IPPC**
-

PRA a národní zájmy ČR

- **ČR = členský stát EU**
 - **Společná RL legislativa EU**
 - stanoví jednoznačné dovozní fyto-sanitární podmínky dovozu rostlin do EU
 - neřeší fyto-sanitární podmínky vývozu rostlin z EU
 - **Evropská komise - vyjednávání se třetími zeměmi o fyto-sanitárních podmínkách dovozu a (zásadních otázkách) vývozu rostlin**
-

PRA a národní zájmy ČR

- **Národní PRA (ČR) – nerelevantní pro třetí země pro dovoz do EU**
- **„Unijní“ PRA**
- **V EU regulované ŠO stanoveny bez PRA (!)**
- **Příprava systému tvorby „unijních“ PRA – práce předsednictví UK, SI, FR a ČR – několik dokumentů na úrovni závěrů PS ředitelů RL služeb ČS EU**

PRA a národní zájmy ČR

- **System PRA v EU:**
 - Národní PRA (ČS) XX PRA od EPPO
 - aprobace národní PRA ze strany EFSA pro unijní účely (hodnocení rizika + možnosti managementu) nebo EFSA zpracuje unijní PRA
 - Rozhodování o opatřeních (risk management) - Komise (pracovní skupiny expertů - Stálý výbor pro zdraví rostlin)
-

PRA a národní zájmy ČR

- **Jaké možnosti má ČR k prosazení národních zájmů pomocí PRA:**
 1. **Přijetí vlastních (národních) opatření („safeguard measures“) na ochranu území před zavlékáním ŠO (bezprostřední riziko) ze třetích zemí, ale také z ČS (!)**
 - **předběžná (preliminary) PRA****Komise následně zamítne nebo potvrdí a stanoví opatření v celé EU**
-

PRA a národní zájmy ČR

2. Prosazení národního stanoviska/pozice ČR v EU s ohledem na regulaci ŠO:

- omezení/zrušení regulace ŠO
- zpřísnění/zavedení regulace ŠO

**Úplná národní PRA (stanovisko EFSA) –
unijní PRA (EFSA)**

PRA a národní zájmy ČR

Komise:

- **Adaptace legislativy EU**
nebo
- **Chráněná zóna pro ČR (regionalizace opatření) –v případě požadavku ČR na přísnější opatření**

PRA a národní zájmy ČR

3. Usnadnění vývozu rostlin/rostlinných produktů do třetích zemí

- požadavek třetí země na úřední (komoditní) PRA ze strany SRS nebo podklady od SRS pro PRA vytvářenou třetí zemí
- Povolení vývozu z ČR, stanovení fyto-sanitárních podmínek
- Komise nezasahuje, vztah ČR + třetí země.

The logo is circular with a light green background and a darker green border. It features a central emblem consisting of a stylized plant with orange and yellow leaves, a purple snake coiled around a vertical orange staff, and two green pine branches at the bottom. The text "STÁTNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKÁ SPRÁVA" is written in a light green, sans-serif font around the perimeter of the circle.

Děkují